

Dosarul nr. 2ra-530/2022
2-17186993-01-2ra-14042022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: V. Holban)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, I. Secrieru, L. Pruteanu)

DECIZIE

23 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Nicolae Craiu
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Olemus Grup”, reprezentată de avocatul Angela Dolea,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Marciuc împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Olemus Grup” cu privire la remedierea viciilor, penalității, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și deciziei suplimentare din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 09 august 2017, Anatoli Marciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Olemus Grup” cu privire la remediere viciilor, încasarea penalităților și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 02 septembrie 2013, SRL „Olemus Grup”, în persoana administratorului Oleg Mustață, ca antreprenor, și Anatoli Marciuc, ca beneficiar, a încheiat contractul de antrepriză nr. 01/2013, prin care prima s-a obligat să execute lucrări de montare a tâmplăriei din PVC (ferestre, uși, Vitralii) la obiectul construcția existentă „Casa de locuit din str. XXXXX 30/1 D+P+4E+M” (bloc locativ) din mun. Chișinău.

Conform procesului-verbal fără număr, întocmit în anul 2015 la contractul nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013, antreprenorul a efectuat lucrări de montare a tâmplăriei din PVC în sumă de 659 748,40 de lei, prețul lucrărilor fiind achitat integral de către reclamant. Acest fapt se confirmă prin actul de verificare a decontărilor reciproce la situația 01 ianuarie 2016 - 06 septembrie 2016 și Acordul din 31 decembrie 2015, conform căruia SRL „Olemus Grup” a confirmat că înregistrează o datorie în mărime de 807 282,99 de lei față de Anatoli Marianciuc, pentru încăperea ne locativă din str. XXXXX 30/1, mun. Chișinău, cu nr. cadastral XXXXX.230.01.051, iar Anatoli Marianciuc înregistrează o datorie față de SRL „Olemus Grup” în mărime de 773 576,48 de lei pentru lucrările îndeplinite la

obiectul din str. XXXXX 30/1, mun. Chişinău. Astfel părțile au decis de a stinge creanțele reciproce prin compensare.

Ulterior, în procesul de dare în exploatare și recepția finală a casei de locuit, s-a constatat că bunurile sunt defecte, nu asigură izolarea zgomotului, nu sunt ermetice, fapt, confirmat inclusiv prin procesul-verbal întocmit de CSP Chişinău, de măsurare a zgomotului și vibrației nr. 20 din 19 august 2016 și raportul de expertiză extrajudiciară nr. 079 din 01 martie 2017 efectuate de CNEJ.

În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, pârâtul a fost notificat de nenumărate ori verbal și telefonic privind necesitatea remedierii viciilor, care au rămas nesoluționate.

În sensul dat, la data de 23 iunie 2017 în adresa pârâtei a fost expediată pretenția privind remedierea viciilor sau restituirea contravalorii produsului și lucrărilor efectuate, pe când pârâtul a refuzat recepționarea acesteia.

Conform procesului-verbal întocmit de CSP Chişinău, de măsurare a zgomotului și vibrației nr. 20 din 19 august 2016, nivelul echivalent sunetului generat de transportul auto, în apartamentele situate în casa de locuit din str. XXXXX 30/1, mun. Chişinău, depășește limita admisibilă conform NCME 04 februarie 2014 „Protecția contra zgomotului” pe timp de zi.

Astfel, la data de 01 martie 2017 de către expertul judiciar calificat în construcții a fost întocmit raportul de expertiză extrajudiciară nr. 079, conform căruia se demonstrează că executarea și montarea produselor a fost efectuată cu abateri, ce nu pot fi înlăturate.

Reclamantul a susținut că ca măsuri ce urmează a fi întreprinse de consumator sunt necesare de executat și montat blocuri de ferestre și uși noi, care urmează a fi executate conform standardelor și reglementărilor conexe.

A mai menționat că conform Legii protecției consumatorilor, remedierea gratuită a deficiențelor apărute la produs, serviciu, înlocuirea gratuită sau restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător în cadrul termenului de garanție sau termenului de valabilitate, deficiențe, care sunt imputabile consumatorului, se face necondiționat de către vânzător, prestator într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării reclamației de către Consumator sau în termenul stabilit prin contract.

Tot, Legea privind protecția consumatorilor prevede că pentru încălcarea termenelor prevăzute de art. 13 alin. (1), vânzătorul, prestatorul achită consumatorului pentru fiecare zi depășită o penalitate în mărime de 5 % din prețul produsului, serviciului în vigoare la data examinării reclamației consumatorului.

Penalitatea în mărime de 5 % pentru fiecare zi din costul serviciului (bunurilor), adică $659\,748,40 \times 5\% \times 21 \text{ zile} = 1\,385\,471,64$ de lei.

Mai mult, în baza aceleiași legi, art. 27 alin. (2) prevede că în cazul încălcării termenelor stabilite de începere și finalizare a prestării serviciului sau termenelor noi fixate de consumator, prestatorul achită consumatorului pentru fiecare zi de întârziere o penalitate în mărime de 10 % din prețul serviciului (lucrării), adică $659\,748,40 \times 10\% \times 21 \text{ zile} = 1\,385\,471,64$ de lei.

Ținând cont, că în rezultatul comportamentului și acțiunilor SRL „Olemus Grup”, Anatoli Marianciuc a suportat suferințe psihice, cauzate de neexecutarea serviciilor, efectuarea lucrărilor conform standardelor și normelor în vigoare, reclamantul a considerat că este îndreptățit să solicite și un prejudiciu moral, în cuantum de 200 000 de lei.

Reclamantul a solicitat constatarea executării necorespunzătoare de către SRL „Olemus Grup” a contractului de antrepriză nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013, privind confecționarea și efectuarea lucrărilor de montare a tâmplăriei din PVC, uși, geamuri și vitralii, la obiectul: construcția existentă „Casa de locuit pe str. XXXXX 30/1 S+P+4E+M” (bloc locativ) din mun. Chișinău; obligarea SRL „Olemus Grup” de a remedia viciile admise la executarea contractului de antrepriză nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013, în valoare de 659 748,40 de lei, prin înlocuirea și montarea blocurilor de ferestre și uși noi din PVC, care urmează a fi executate conform standardelor și reglementărilor în vigoare la obiectul: Blocul locativ situat în mun. Chișinău str. XXXXX 30/1, conform schiței proiectului blocului locativ „S+P+4E+M” și contractului de antrepriză nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013; încasarea din contul SRL „Olemus Grup” în beneficiul lui Anatoli Marciuc a penalității în mărime 5 937 735,60 de lei, ce reprezintă penalitatea în mărime de 5 % zi, pentru neexaminare reclamației de remediere a viciilor; încasarea din contul din SRL „Olemus Grup” în beneficiul lui Anatoli Marciuc a penalităților în mărime de 11875471,20 de lei, ce reprezintă penalitate în mărime de 10 % zi din costul lucrărilor neefectuate; încasarea din contul SRL „Olemus Grup” în beneficiul lui Anatoli Marciuc a prejudiciului moral în cuantum de 200 000 de lei și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 08 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Marciuc împotriva SRL „Olemus Grup” cu privire la remedierea viciilor, încasarea penalităților și încasarea prejudiciului moral, drept neîntemeiată. S-au anulat măsurile de asigurare a acțiunii, aplicate prin încheierea din 10 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 23 februarie 2021, Anatoli Marciuc, reprezentat de avocatul Petru Loghinescu, a declarat apel, solicitând casarea hotărârii cu pronunțarea unei soluții noi, prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Anatoli Marciuc, reprezentat de avocatul Petru Loghinescu. S-a casat hotărârea din 08 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Marciuc împotriva SRL „Olemus Grup” cu privire la remedierea viciilor, penalității, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată și s-a adoptat o hotărâre nouă prin care: S-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Marciuc împotriva SRL „Olemus Grup” cu privire la remedierea viciilor, penalității, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată. S-a constatat executarea necorespunzătoare de către SRL „Olemus Grup” a contractului de antrepriză nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013 privind confecționarea și efectuarea lucrărilor de montare a tâmplăriei din PVC, uși, geamuri, vitralii la obiectul: casa de locuit din str. XXXXX 30/1, mun. Chișinău. S-a obligat SRL „Olemus Grup” de a remedia viciile admise la executarea contractului de antrepriză nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013, valoarea căruia este de 659 748,40 de lei. S-a încasat de la SRL „Olemus Grup” în beneficiul lui Anatoli Marciuc suma de 300 000 de lei cu titlu de penalitate pentru neexaminarea reclamației de remediere a viciilor. S-a încasat de la SRL „Olemus Grup” în beneficiul lui Anatoli Marciuc suma de 15 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral. S-a încasat de la SRL „Olemus Grup” în contul statului suma de 6 975 de lei taxa de stat corespunzător pretențiilor admise.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 512 alin. (1), 513 alin. (1), 514, 572 alin. (1) și (2), 946 alin. (1) și (2), 957 alin. (1) - (3) Cod civil, cercetând probele anexate la materialele cauzei, Colegiul a concluzionat că soluția primei instanțe este neîntemeiată.

Totodată, a învederat că conform concluziilor raportului de expertiză extrajudiciară nr. 079 din 01 martie 2017, s-au depistat următoarele defecte tehnice: -abaterea verticală în liniaritatea dimensiunii. Curba geamurilor ajunge variind de la 4 la 16 mm; lipsa de rigiditate a blocurilor; compensarea presiunii vântului, suflării ferestrelor; densitatea insuficientă; calitatea insuficientă de instalare a ferestrelor; rosturile dintre rindea, ceia ce duce la umezirea ferestrelor; apariția gradului de distrugere a randelei; geamurile din profil aluminiu, montate la bunul imobil, casă de locuit, se deschid și se închid cu mare dificultate, forțat din a 3-4 încercare; montarea unui alt material decât cel preconizat conform ofertelor coordonate de către părți; lipsa furniturii în calitate insuficientă. Defectele depistate la confecționarea și montarea produselor comercializate (geamuri, uși), demonstrează că executarea și montarea produselor sa instalat cu abateri și nu pot fi înlăturate. Defectele depistate la confecționarea și montarea produselor comercializate (geamuri, uși), la bunurile imobile, înregistrate la nivel de încăperi izolate (apartamente), amplasate în blocul locativ, situat în mun. Chișinău, str. XXXXX 30/1, demonstrează că executarea și montarea produselor s-a instalat cu un șir de abateri și nu pot fi înlăturate, mai mult nu corespuns standardelor. Defectele depistate la produsele comercializate și montate de către antreprenor la bunurile imobile, înregistrate la nivel de încăperi izolate (apartamente), demonstrează că viciile nu pot fi remediate.

Colegiul a menționat că conform art. 960 Cod civil, dacă lucrarea are vicii, clientul poate cere remedierea lor. Antreprenorul poate alege fie remedierea viciilor, fie efectuarea unei noi lucrări.

În contextul normei enunțate s-a reținut că dacă în momentul recepționării lucrării sau mai târziu au fost descoperite unele vicii, clientul este în drept să ceară remedierea lor. Din esența legii rezultă că acest drept poate fi realizat în toate cazurile depistării viciilor-fie evidente, fie ascunse.

Constatarea viciilor are ca efect obligația antreprenorului de a înlătura, iar în acest sens legea prevede două modalități de soluționare a problemei viciilor. Antreprenorul, la alegerea sa poate remedia viciile sau efectua o nouă lucrare. Acest drept îi aparține exclusiv antreprenorului și clientul nu poate interveni la alegerea uneia din aceste două posibilități.

În speța dată, Colegiul a conchis, că sunt aplicabile prevederile Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, întrucât la data de 02 septembrie 2013 SRL „Olemus Grup”, în persoana administratorului Oleg Mustață, ca antreprenor și Anatoli Marciuc, persoană fizică, ca beneficiar, a încheiat contractul de antrepriză nr. 01/2013, prin care prima s-a obligat să execute lucrări de montare a tâmplăriei din PVC (ferestre, uși, Vitralii) la obiectul construcția existentă „Casa de locuit de pe str. XXXXX 30/1 D+P+4E+M” (bloc locativ) din mun. Chișinău, în valoare de 42 445 de Euro.

Reținând prevederile art. 1 al Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor și art. 1 din Legea nr. 845 din 03 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, în coroborare cu actele cauzei, Colegiul a concluzionat că nu s-a constatat că Anatoli Marciuc practică activitate de

antreprenoriat, beneficiile, survenite din contractul de antrepriză nr. 01/2013 îi asigură o sursă permanentă de venituri, respectiv speței sunt aplicabile prevederile Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor.

În acest sens, Colegiul a reținut ca fiind întemeiată pretenția reclamantului/apelant cu privire la constatarea executării necorespunzătoare de către SRL „Olemus Grup” a contractului de antrepriză nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013 privind confecționarea și efectuarea lucrărilor de montare a tâmplăriei din PVC, uși, geamuri, vitralii la obiectul: casa de locuit din str. XXXXX 30/1, mun. Chișinău. Or, aceste circumstanțe sunt demonstrate din probele anexate la materialele cauzei, însă, instanța de fond eronat le-a dat apreciere.

Prin urmare, constatarea viciilor are ca efect obligația antreprenorului de a înlătura problema viciilor: fie să remedieze viciile stabilite, fie efectuează o nouă lucrare.

Refuzul antreprenorului de a remedia viciile poate fi doar în cazul în care pentru remediere vor fi necesare cheltuieli disproporționate față de costul remedierii și în acest caz, antreprenorul este în drept de a efectua o nouă lucrare sau rezolva problema viciilor în alt mod.

Reieșind din faptul că, instanța de apel a constatat executarea necorespunzătoare de către SRL „Olemus Grup” a contractului de antrepriză nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013 privind confecționarea și efectuarea lucrărilor de montare a tâmplăriei din PVC, uși, geamuri, vitralii la obiectul: casa de locuit din str. XXXXX 30/1, mun. Chișinău, Colegiul a reținut ca fiind întemeiată și pretenția cu privire la obligarea acesteia de a remedia viciile admise la executarea contractului de antrepriză nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013, valoarea căruia este de 659 748,40 de lei, în temeiul art. 960 Cod civil.

Referitor la pretenția de încasare a penalității pentru neexaminarea reclamației de remediere a viciilor, Colegiul a reținut prevederile art. 7 lit. d) al Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor (în vigoare la încheierea contractului nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013), care statuează că producătorul este obligat să răspundă pentru prejudiciul cauzat de produsul necorespunzător pe toată durata de funcționare sau a termenului de valabilitate stabilite, cu condiția respectării de către consumator a regulilor de transport, depozitare, păstrare, utilizare și consum.

În continuare, Colegiul reținând prevederile art. 13, 27 alin. (1) al Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor (în vigoare la încheierea contractului nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013), punct. 19-20 a Regulilor de înlocuire a produselor nealimentare, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1465 din 08 decembrie 2003, a concluzionat că Anatoli Marciuc este în drept a solicita încasarea penalității pentru neexaminarea reclamației de remediere a viciilor.

Deși, reclamantul/apelant a solicitat încasarea din contul SRL „Olemus Grup” a penalității în mărime de 5 937 735,60 de lei, ce reprezintă penalitatea în mărime de 5 % zi, pentru neexaminarea reclamației de remediere a viciilor, Colegiul a considerat de a admite parțial pretenția și a dispune încasarea de la SRL „Olemus Grup” în beneficiul lui Anatoli Marciuc a sumei de 300 000 de lei, cu titlu de penalitate pentru neexaminarea reclamației de remediere a viciilor, iar în partea ce excedă a respinge pretenția, or, suma de 5 937 735,60 de lei este

exagerată și disproporțional de mare în raport cu valoarea contractului de antrepriză.

Referitor la pretenția ce ține de prejudiciul moral, prin prisma art. 15 alin. (1) și (3) al Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor (în vigoare la încheierea contractului nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013), art. 1416 alin. (1), 1422 alin. (1), 1423 alin. (1) Cod civil, Colegiul o considerat-o parțial întemeiată, ținând cont că în rezultatul comportamentului și acțiunilor SRL „Olemus Grup”, Anatoli Marciuc a suportat suferințe psihice, incomodități și neplăceri din partea locatarilor care au investit cu condiția procurării unor apartamente calitative, conform standardelor și normelor în vigoare, fapt pentru care a concluzionat de a admite parțial pretenția privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 15 000 de lei, în situația în care suma de 200 000 de lei, solicitată este exagerată și nu poate fi admisă integral.

Prin decizia suplimentară din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea reprezentantului apelantului Anatoli Marciuc, Petru Loghinescu, privind emiterea unei decizii suplimentare la decizia din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău. S-a încasat de la SRL „Olemus Grup” în beneficiul lui Anatoli Marciuc suma de 300 000 de lei, cu titlu de penalitate, din costul lucrărilor neefectuate.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 250 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul a constatat că la adoptarea deciziei din 30 noiembrie 2021, instanța a dispus constatarea executării necorespunzătoare de către SRL „Olemus Grup” a contractului de antrepriză nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013 privind confecționarea și efectuarea lucrărilor de montare a tâmplăriei din PVC, uși, geamuri, vitralii la obiectul: casa de locuit din str. XXXXX 30/1, mun. Chișinău, însă, a omis să se expună asupra pretenției reclamantului/ apelant privind încasarea din contul SRL „Olemus Grup” a penalității în mărime de 11 875 471,20 de lei, ce reprezintă penalitatea în mărime de 10 % zi din costul lucrărilor neefectuate corespunzător.

Colegiul a menționat că conform art. 16 alin. (1) al Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor (în vigoare la încheierea contractului nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013) prestatorul este obligat să asigure prestarea serviciului (executarea lucrării) în termenele și condițiile stabilite în reglementările specifice în domeniu sau stipulate în contractul de prestare a serviciului (executarea lucrării). Art. 27 alin. (2) al aceleiași legi stabilește că în cazul încălcării termenelor stabilite, conform art. 16, de începere și finalizare a prestării serviciului sau termenele noi fixate de consumator, prestatorul achită consumatorului pentru fiecare zi de întârziere o penalitate în mărime de 10 % din prețul serviciului.

Deși, reclamantul a solicitat încasarea din contul SRL „Olemus Grup” în beneficiul lui Anatoli Marciuc a penalității în mărime de 11 875 471,20 de lei din costul lucrărilor neefectuate, Colegiul a considerat de a admite parțial acest capăt de pretenție și a dispune încasarea de la SRL „Olemus Grup” în beneficiul lui Anatoli Marciuc a sumei de 300 000 de lei cu titlu de penalitate din costul lucrărilor neefectuate corespunzător, iar în partea ce excedă a respinge pretenția, or, suma de 11 875 471,20 de lei este exagerată și disproporțional de mare în raport cu valoarea contractului de antrepriză.

La 17 martie 2022, SRL „Olemus Grup”, reprezentată de avocatul Angela Dolea, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea integrală a deciziei și deciziei suplimentare a instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel la examinarea cauzei a încălcat esențial și a aplicat eronat normele de drept material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 30 noiembrie 2021 și decizia suplimentară la 25 ianuarie 2022, și li-a expediat participanților la proces la 17 februarie 2022 (f.d. 239, Vol. II), astfel, recursul declarat la 17 martie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 14 aprilie 2022 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței, or, până la examinarea cauzei careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

Prin încheierea din 06 iulie 2022 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de SRL „Olemus Grup”, reprezentată de avocatul Angela Dolea, a fost considerat admisibil și a fost fixat spre examinare într-un complet de 5 judecători, în vederea examinării fondului recursului.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursurile s-au examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurenta și intimatul au avut posibilitate să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

Verificând decizia instanței de apel în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului declarat de SRL „Olemus Grup”, reprezentată de avocatul Angela Dolea, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze

integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.;

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurenteii, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza Garda Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, recurenta nu a prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

În debut, Colegiul atestă că înaintând acțiune în instanță împotriva SRL „Olemus Grup”, Anatoli Marciuc a solicitat constatarea executării necorespunzătoare de către SRL „Olemus Grup” a contractului de antrepriză nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013, privind confecționarea și efectuarea lucrărilor de montare a tâmplăriei din PVC, uși, geamuri și vitralii, la obiectul: construcția existentă „Casa de locuit pe str. XXXXX 30/1 S+P+4E+M” (bloc locativ) din mun. Chișinău; obligarea SRL „Olemus Grup” de a remedia viciile admise la executarea contractului de antrepriză nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013, în valoare de 659 748,40 de lei, prin înlocuirea și montarea blocurilor de ferestre și uși noi din PVC, care urmează a fi executate conform standardelor și reglementărilor în vigoare la obiectul: Blocul locativ situat în mun. Chișinău str. XXXXX 30/1, conform schiței proiectului blocului locativ „S+P+4E+M” și contractului de antrepriză nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013; încasarea din contul SRL „Olemus Grup” în beneficiul lui Anatoli Marciuc a penalității în mărime 5 937 735,60 de lei, ce reprezintă penalitatea în mărime de 5 % zi, pentru neexaminare reclamației de remediere a viciilor; încasarea din contul din SRL „Olemus Grup” în beneficiul lui Anatoli Marciuc a penalităților în mărime de 11875471,20 de lei, ce reprezintă penalitate în mărime de 10 % zi din costul lucrărilor neefectuate; încasarea din contul SRL „Olemus Grup” în beneficiul lui Anatoli Marciuc a prejudiciului moral în cuantum de 200 000 de lei și cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze prima instanță prin hotărârea din 08 februarie 2021 a respins cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Marciuc împotriva SRL „Olemus Grup” cu privire la remedierea viciilor, încasarea penalităților și încasarea prejudiciului moral, drept neîntemeiată. A anulat măsurile de asigurare a acțiunii, aplicate prin încheierea din 10 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 30 noiembrie 2021 admis apelul declarat de Anatoli Marciuc, reprezentat de avocatul Petru Loghinescu. A casat hotărârea din 08 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în

judecată depusă de Anatoli Marciuc împotriva SRL „Olemus Grup” cu privire la remedierea viciilor, penalității, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată și a adoptat o hotărâre nouă prin care: A admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Marciuc împotriva SRL „Olemus Grup” cu privire la remedierea viciilor, penalității, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată. A constatat executarea necorespunzătoare de către SRL „Olemus Grup” a contractului de antrepriză nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013 privind confecționarea și efectuarea lucrărilor de montare a tâmplăriei din PVC, uși, geamuri, vitralii la obiectul: casa de locuit din str. XXXXX 30/1, mun. Chișinău. A obligat SRL „Olemus Grup” de a remedia viciile admise la executarea contractului de antrepriză nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013, valoarea căruia este de 659 748,40 de lei. A încasat de la SRL „Olemus Grup” în beneficiul lui Anatoli Marciuc suma de 300 000 de lei cu titlu de penalitate pentru neexaminarea reclamației de remediere a viciilor. A încasat de la SRL „Olemus Grup” în beneficiul lui Anatoli Marciuc suma de 15 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral. A încasat de la SRL „Olemus Grup” în contul statului suma de 6 975 de lei taxa de stat corespunzător pretențiilor admise.

Iar, prin decizia suplimentară din 25 ianuarie 2022, Curtea de Apel Chișinău a admis cererea reprezentantului apelantului Anatoli Marciuc, Petru Loghinescu, privind emiterea unei decizii suplimentare la decizia din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău. A încasat de la SRL „Olemus Grup” în beneficiul lui Anatoli Marciuc suma de 300 000 de lei, cu titlu de penalitate, din costul lucrărilor neefectuate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele anexate la dosar, în raport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că soluția instanței de apel în parte este neîntemeiată, deoarece a admis o examinare superficială și arbitrară a litigiului dedus judecării.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul art. 118 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Art. 121 Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În sensul art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) - (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

De altfel, în temeiul art. 131 alin. (1) Cod de procedură civilă, explicațiile date de părți și intervenienți asupra circumstanțelor care le sunt cunoscute și care au importanță în proces urmează a fi verificate și evaluate deopotrivă cu celelalte probe. Explicațiile pot fi date oral sau în scris. Dacă partea audiată are mai mulți coparticipanți procesuali, instanța, în funcție de circumstanțele cauzei, determină necesitatea interogării tuturor coparticipanților sau numai a unora din ei.

Așadar, conform probelor prezentate, Colegiul atestă că la 02 septembrie 2013, SRL „Olemus Grup”, în persoana administratorului Oleg Mustață, ca antreprenor, și Anatoli Marciuc, ca beneficiar a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 01/2013, prin care prima s-a obligat să execute lucrări de montare a tâmplăriei din PVC (ferestre, uși, vitralii) la obiectul construcția existentă „Casa de locuit de pe str. XXXXX 30/1 D+P+4E+M” (bloc locativ) din mun. Chișinău, în valoare de 42 445 de Euro. (f.d. 10, Vol. I)

Conform procesului-verbal fără număr, întocmit în anul 2015 la contractul nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013, antreprenorul a efectuat lucrări de montare a Tâmplăriei din PVC în sumă de 659 748,40 de lei. (f.d. 13, Vol. I), prețul lucrărilor fiind achitat integral.

Acest fapt se confirmă în baza actului de verificare a decontărilor reciproce la situația 01 ianuarie 2016 - 06 septembrie 2016 și Acordul din 31 decembrie 2015, conform căruia SRL „Olemus Grup” confirmă că înregistrează o datorie în mărime de 807 282,99 de lei față de Anatoli Marciuc pentru încăperea ne locativă (spații comerciale) din str. XXXXX 30/1, mun. Chișinău, cu nr. cadastral XXXXX.230.01.051, iar Anatoli Marciuc înregistrează o datorie față de SRL „Olemus Grup” în mărime de 773 576,48 de lei, pentru lucrări îndeplinite la obiectul din str. XXXXX 30/1, mun. Chișinău, astfel părțile au decis de a stinge creanțele reciproce prin compensare.

Conform acțiunii, în procesul de dare în exploatare și recepția finală a casei de locuit, s-a constatat că casa de locuit, nu asigură izolarea zgomotului, fapt confirmat inclusiv prin procesul-verbal întocmit de CSP Chișinău, de măsurare a zgomotului și vibrației nr. 207 din 19 august 2016 și a raportul de expertiză extrajudiciară nr. 079 din 01 martie 2017.

Conform art. 512 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Art. 513 alin. (1) Cod civil, statuează că debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

Conform art. 514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Art. 572 alin. (1) și (2) Cod civil, stabilește că temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

În sensul art. 946 alin. (1) și (2) Cod civil, prin contractul de antrepriză o parte (antreprenor) se obligă să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părți (client), iar aceasta se obligă să recepționeze lucrarea și să plătească prețul convenit. Obiectul contractului de antrepriză poate fi atât producerea sau transformarea unui bun, cât și obținerea unor alte rezultate prin efectuarea de lucrări.

În temeiul art. 957 alin. (1) - (3) Cod civil, după executarea lucrării, clientul este obligat să recepționeze lucrarea în modul, la locul și în termenul stabilit de legislație sau de contract. Recepționarea este o declarație prin care clientul acceptă lucrarea, cu sau fără rezerve. Recepționării i se asimilează situația în care clientul nu preia lucrarea în termenul stabilit în acest scop de antreprenor.

Prin prisma normelor precitate, în coroborare cu probele anexate la materialele cauzei, inclusiv și, raportul de expertiză extrajudiciară nr. 079 din 01 martie 2017, rezultă că la produselor comercializate (geamuri, uși) din profil, montate la bunurile imobile, înregistrate la nivel de încăperi izolate (apartamente), amplasate în blocul locativ situat în mun. Chișinău, str. XXXXX 30/1, există vicii, defectele depistate la confecționarea și montarea produselor comercializate (geamuri, uși), denotă că executarea și montarea produselor s-a efectuat cu abateri, ceia ce nu corespunde standardelor.

Conform art. 960 Cod civil, dacă lucrarea are vicii, clientul poate cere remedierea lor. Antreprenorul poate alege fie remedierea viciilor, fie efectuarea unei noi lucrări.

În contextul normei enunțate se reține că dacă în momentul recepționării lucrării sau mai târziu au fost descoperite unele vicii, clientul este în drept să ceară remedierea lor.

De altfel, din esența legii rezultă că acest drept poate fi realizat în toate cazurile depistării viciilor - fie evidente, fie ascunse.

Constatarea viciilor are ca efect obligația antreprenorului de a înlătura, iar în acest sens legea prevede două modalități de soluționare a problemei viciilor.

Antreprenorul, la alegerea sa poate remedia viciile sau efectua o nouă lucrare. Acest drept îi aparține exclusiv antreprenorului și clientul nu poate interveni la alegerea uneia din aceste două posibilități.

Reieșind din cele supra relatate, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a concluzionat în sensul admiterii pretențiilor înaintate de Anatoli Marciuc, de constatare a executării necorespunzătoare de către SRL „Olemus Grup” a contractului de antrepriză nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013 privind confecționarea și efectuarea lucrărilor de montare a tâmplăriei din PVC, uși, geamuri, vitralii la obiectul la casa de locuit din str. XXXXX 30/1, mun. Chișinău, și de obligare a SRL „Olemus Grup” de a remedia viciile admise la executarea contractului de antrepriză nr. 01/2013 din 02 septembrie 2013.

La acest aspect, Colegiul învederează că alegațiile recurentului cu referire la faptul că expertul care întocmit raportul de expertiză nu era licențiat și acesta nu poate servi ca probă, sunt neîntemeiate, ori, în conformitate cu prevederile art. 130 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor, mai mult, fiecare

probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

De altfel, în conformitate cu prevederile art. 158 alin. (4) și (6) Cod de procedură civilă, raportul de expertiză este examinat în ședință de judecată și evaluat în ansamblu cu celelalte probe, totodată, raportul de expertiză nu este obligatoriu pentru instanța judecătorească și se apreciază conform art.130, or, respingerea lui însă trebuie să fie motivată.

În continuare cu referire la pretențiile lui Anatoli Marciuc de încasare a penalităților și prejudiciului moral în temeiul Legii privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, Colegiul ține să învedereze că soluția instanței de apel este una eronată.

Așadar, în conformitate cu prevederile art. 1 din Legii privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, prin consumator se înțelege orice persoană fizică ce intenționează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii pentru necesități nelegate de activitatea de întreprinzător sau profesională; iar, prin agent economic se înțelege orice persoană juridică sau fizică autorizată pentru activitate de întreprinzător, care fabrică, transportă, comercializează produse ori părți din produse, prestează servicii (execută lucrări).

Or, instanța de apel a utilizat noțiunea de consumator în strict sens al cuvântului, doar reieșind din considerentul că Anatoli Marciuc este persoană fizică, contrar probelor din materialele cauzei, ce atestă depășirea scopului personal pentru necesitățile vitale ale acestuia la contractarea executării lucrărilor de montare a tâmplăriei din PVC (ferestre, uși, vitralii) la obiectul construcția existentă „Casa de locuit de pe str. XXXXX 30/1, mun. Chișinău D+P+4E+M” (bloc locativ) din mun. Chișinău.

În sensul art. 1 din Legii privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, consumatorul este acela drepturile căruia sunt apărate prin Legea privind protecția consumatorilor în ordinea procedurii civile, fiind orice persoană fizică ce intenționează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii pentru necesități vitale nelegate de activitatea de întreprinzător sau profesională.

Alte relații, care nu întrunesc criteriile determinante ale relației consumator - întreprinzător, ce derivă din art. 1 din Legea privind protecția consumatorilor, nu se supun acestei legi, aceste raporturi fiind reglementate de alte legi. Aceste criterii sunt: calitatea de consumator, caracterul oneros al raportului contractual, scopul satisfacerii cerințelor personale, calitatea de întreprinzător.

În speță, reținând cumulul de probe prezentate la actele cauzei, Colegiul constată că Anatoli Marciuc nu este consumator prin prisma Legii privind protecția consumatorului, în raport cu societatea recurentă, fapt dedus din următoarele probe, care cu certitudine demonstrează depășirea scopului personal și lipsa necesităților vitale personale în comanda serviciilor de montarea a geamurilor și ușilor pentru întregul bloc locativ, desfășurând astfel o activitate de întreprinzător camuflată: cererea de apel, prin care apelantul Anatoli Marciuc recunoaște că bunurile imobile la care au fost executate lucrările de montare a geamurilor și ușilor au fost înstrăinate; Acordul din 31 decembrie 2015, conform căruia SRL „Olemus Grup” confirmă că înregistrează o datorie în mărime de 807 282,99 de lei

față de Anatoli Marciuc pentru încăperea ne locativă (spații comerciale) din str. XXXXX 30/1, mun. Chișinău, cu nr. cadastral XXXXX.230.01.051, iar Anatoli Marciuc înregistrează o datorie față de SRL „Olemus Grup” în mărime de 773 576,48 de lei pentru lucrări îndeplinite la obiectul din str. XXXXX 30/1, mun. Chișinău; contractul de vânzare-cumpărare nr. 2380 din 14 mai 2015 privind vânzarea imobilului cu nr. cadastral XXXXX.230.01.051, cu suprafața de 271,3 m.p., din str. XXXXX 30/1, mun. Chișinău, prin care SRL „Olemus Grup” a procurat de la Anatoli Marciuc spațiul comercial; declarația întocmită de proprietarii a 31 de apartamente din cele 40 ale blocului locativ din str. XXXXX 30/1, mun. Chișinău, prin care se atesta lipsa pretențiilor față de calitatea lucrărilor executate de către SRL „Olemus Grup”, etc.

Totodată, Colegiul ține să menționeze că o persoană fizică este consumator indiferent de scopul urmărit, atâta timp cât el nu ține de o activitate de întreprinzător sau profesională.

Ținând cont de cele relatate, Colegiul consideră ca fiind întemeiate argumentele recurentei, în partea ce ține de aplicarea eronată a Legii privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, situației din speță, prin urmare instanța de apel neîntemeiat a admis pretențiile lui Anatoli Marciuc, de încasare a penalității pentru neexaminarea reclamației de remediere a viciilor, și în această parte instanța de recurs va admite recursul și va casa decizia instanței de apel, precum și decizia suplimentară.

Prin urmare, instanța de apel greșit a aplicat prevederile art. 13 alin. (1), 15 alin. (1) și (3), 16, 27 alin. (1) din Legea privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, deoarece nu a calificat corect din punct de vedere juridic acțiunea cu care a fost investită fapt ce a dus la emiterea unei soluții greșite în parte.

Totodată, reținând prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, care statuează că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului, Colegiul consideră necesar a casa decizia instanței de apel și în partea încasării taxei de stat, cu dispunerea încasării taxei de stat proporțional părții admise din pretenții.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Olemus Grup”, reprezentată de avocatul Angela Dolea, urmează a fi admis cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și integrală a deciziei suplimentare a instanței de apel.

În conformitate cu prevederile art. 442, 444, 445 alin. (1) lit. b) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Olemus Grup”, reprezentată de avocatul Angela Dolea.

Se casează decizia din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Marciuc împotriva

Societății cu Răspundere Limitată „Olemus Grup” cu privire la remedierea viciilor, penalității, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată, în partea încasării sumei de 300 000 de lei cu titlu de penalitate pentru neexaminarea reclamației de remediere a viciilor, încasării sumei de 15 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și încasării cheltuielilor de judecată.

În rest, se menține decizia din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Marciuc împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Olemus Grup” cu privire la remedierea viciilor, penalității, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

Se casează decizia suplimentară din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Marciuc împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Olemus Grup” cu privire la remedierea viciilor, penalității, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Societatea cu Răspundere Limitată „Olemus Grup” în contul statului taxa de stat în sumă de 270 (două sute șaptezeci) de lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Nicolae Craiu

Galina Stratulat